

2. Engels

Karakteristiek

Algemeen

Er zijn geen kerndoelen geformuleerd voor andere moderne vreemde talen dan Engels. De kerndoelen voor Engels kunnen worden gebruikt als leidraad voor het onderwijs in andere moderne vreemde talen.

Engels neemt als wereldtaal voor ons land een centrale plaats in en is daarom voor alle leerlingen in het hele voortgezet (speciaal) onderwijs een verplicht vak. Door beheersing van het Engels vergroten leerlingen wereldwijd hun communicatieve, sociale en maatschappelijke mogelijkheden.

Het onderwijs in het Engels bouwt voort op de eerste kennismaking in het primair (speciaal) onderwijs. In de onderbouw van het voortgezet (speciaal) onderwijs is de kern van het vak in een aantal veel voorkomende communicatieve situaties leren zelfredzaam te worden. Daarin zijn de mogelijkheden van de computer als hulp- en communicatiemiddel, en met name die van het internet, onmisbaar.

De verschillende aspecten van taalvaardigheid (luisteren, gesprekken voeren, spreken, lezen en schrijven) komen zoveel mogelijk in samenhang aan bod. Het luisteren naar en begrijpen van Engels staat centraal en in samenhang daarmee het opbouwen van een basiswoordenschat. Het principe 'doeltaal = voertaal' is daartoe een krachtig middel en wordt dan ook zoveel mogelijk toegepast. De schrijfdoelen zijn beperkt tot het functionele minimum van een kort en informeel contact in het Engels via e-mail, chatten op internet en een brief. Door deze vijf aspecten van taalvaardigheid in de kerndoelen op te nemen, wordt ook een relatie gelegd met het Common European Framework of Reference (CEFR) en het taalportfolio dat op basis daarvan is ontwikkeld.

De toepassingsgebieden sluiten zoveel mogelijk aan bij de leefwereld van de leerling en breiden deze uit. Daarin past ook dat leerlingen Engelstalig tekstmateriaal bestuderen dat aansluit bij de inhoud van andere leergebieden en daarin ook wordt gebruikt. Mens en maatschappij, Mens en natuur, Kunst en cultuur en Bewegen en sport kunnen dienen als bronnen voor thema's waarover wordt gesproken en gelezen. Het onderwijs in de Nederlandse taal heeft weer andere raakvlakken: er zijn vaardigheden die in beide vakken gelden (lees- en luisterstrategieën bijvoorbeeld) en de rol van het Engels in het Nederlands kan worden verkend.

Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs

Een zekere functionele beheersing van de Engelse taal is onontbeerlijk voor een brede maatschappelijke participatie en in veel vervolgonderwijs. Onderwijs in de Engelse taal is daarom van grote betekenis voor leerlingen in het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs. De inhoud van de kerndoelen en het niveau dat hierbij kan worden nagestreefd zijn, net als in het regulier voortgezet onderwijs, gekoppeld aan het Europees Referentiekader voor de moderne vreemde talen.⁶

Het onderwijs in het Engels in het voortgezet speciaal onderwijs sluit aan bij het beheersingsniveau dat de leerling in het primair (speciaal) onderwijs heeft bereikt. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat in het speciaal onderwijs Engels pas vanaf augustus 2012

⁶ Hierin wordt op zes onderscheidende, opklimmende niveaus (A1-A2-B1-B2-C1-C2) beschreven wat een leerling moet kunnen in de vreemde taal. Voor het vso uitstroomprofiel Vervolgonderwijs gelden, net als voor de onderbouw van het regulier VO, de twee niveaus van de basisgebruiker. Afhankelijk van het onderwijstype en de leerweg is dit niveau A1 (breakthrough level) of A2 (way stage). Zie:

<http://www.nabmvt.nl/publicaties/>

een verplicht onderdeel vormt van het onderwijsaanbod. Niet alle leerlingen hebben dus onderwijs in het Engels gekregen.

Als bij leerlingen sprake is van een vertraagde taalontwikkeling en/of van problemen in de informatieverwerking zal dit doorwerken in het niveau dat kan worden nagestreefd bij de kerndoelen Engels. Veel leerlingen ondervinden als gevolg van hun beperking problemen in communicatieve situaties. Dit heeft consequenties voor de wijze waarop het onderwijs in Engels vorm kan krijgen. Leerlingen die toch al moeite hebben met communiceren, hebben soms schroom om Engels te gebruiken. Zij hebben baat bij een veilige situatie en ondersteuning van hun zelfvertrouwen.

Voor veel leerlingen zullen aangepaste bronnen en/of ondersteunende materialen worden ingezet. Zo zullen voor blinde leerlingen daar waar gesproken wordt over (geschreven) teksten en bronnen aangepaste (gebrailleerde) materialen kunnen worden ingezet. Voor leerlingen met een auditieve beperking kan bij de uitwerking van de kerndoelen meer nadruk kunnen worden gelegd op de leesvaardigheid in plaats van de luistervaardigheid. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld bij leerlingen met een spraakbeperking kan ervoor gekozen worden om meer nadruk te leggen op de schriftelijke communicatievaardigheden in plaats van de mondelinge communicatievaardigheden.

Kerndoelen Engels

- 1. De leerling leert verder vertrouwd te raken met de klank van het Engels door veel te luisteren naar gesproken en gezongen teksten.**
- 2. De leerling leert strategieën te gebruiken voor het uitbreiden van zijn Engelse woordenschat.**
- 3. De leerling leert strategieën te gebruiken bij het verwerven van informatie uit gesproken en geschreven Engelstalige teksten.**
- 4. De leerling leert in Engelstalige schriftelijke en digitale bronnen informatie te zoeken, te ordenen en te beoordelen op waarde voor hemzelf en anderen.**
- 5. De leerling leert in spreektaal anderen een beeld te geven van zijn dagelijks leven.**
- 6. De leerling leert standaardgesprekken te voeren om iets te kopen, inlichtingen te vragen en om hulp te vragen.**
- 7. De leerling leert informeel contact in het Engels te onderhouden via e-mail, brief en chatten.**
- 8. De leerling leert welke rol het Engels speelt in verschillende soorten internationale contacten.**